

Det kongelige helse- og omsorgsdepartement
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Oslo 15. september 2016

Høringssvar – Forslag om endringer i EØS-forskriften om godkjenning av helsepersonell (gjennomføring av endringer i EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv).

Norges Optikerforbund er ikke på høringslisten, men ønsker å benytte seg av muligheten til å kommentere høringen.

Ikke harmoniserte helsepersonellgrupper

I høringen diskuteres ulike ordninger for håndtering av helseyrker som ikke er harmoniserte. Optikere nevnes blant disse.

Det er stor variasjon i Europa når det gjelder befolkningens tilgang til optikere, og reguleringen av yrkesgruppen og deres arbeidsoppgaver. Det er i denne sammenheng viktig å merke seg at yrkesutøvere med autorisasjon som optiker i Norge, i en engelskspråklig oversettelse vil tilsvare yrkestittelen «optometrist», og ikke «optician», som er den direkte språklige oversettelsen. Vi er kjent med at disse rent språklige ulikhetene kan skape misforståelser.

Det kan være til dels stor forskjell på hva en «optometrist» og en «optician» utfører av arbeidsoppgaver i noen land. I de nordiske land benyttes det som kalles «den nordiske optikermodellen». I dette ligger det at optikere i Norden har ansvar både for syn- og øyehelsetjenester, men er også ansvarlig for produksjon av synshjelpemidler. Det vil si at en norsk optiker er utdannet og tar hånd om arbeidsoppgaver knyttet til begge yrkesgruppene.

Delvis adgang

En skal være oppmerksom på at det innen flere helsepersonellgrupper kan være store variasjoner innen utdanning, yrkesutøvelse, regulering, plikter og rettigheter. Tilgang til delvis adgang til å utøve et yrke på tvers av landegrenser, kan være med på å sette pasientene i fare. Delvis adgang setter store krav til den eller de som gir rettigheter for en yrkesutøver å praktisere deler av et yrke, uten å være kompetent innen andre felt.

Europeisk diplom

European Council of Optometry and Optics (ECCO) har vedtatt en standard for optometrist i Europa. Norsk optometriutdanning er en av få som per i dag oppfyller disse kravene og vi er et av landene med flest yrkesutøvere med Europeisk diplom i optometri.

Flere europeiske utdanninger er i ferd med å bli sertifisert (Finland, Sverige, Tyskland mm). Bransjens europeiske standard er presentert for Europakommisjonen i forbindelse med kommisjonens arbeid innen harmonisering av yrkesgrupper i Europa. Ut fra den kunnskap vi sitter med vil trolig kommisjonen anbefale dette som et nivå på optometri i Europa, og vi representerer da en harmonisert yrkesgruppe.

Frem til dette mener vi det er myndighetenes oppgave å sørge for at søkere faktisk innehar den kompetansen de skal ha, før de får norsk autorisasjon. Norges Optikerforbund oppfordrer myndighetene til å innhente informasjon fra fagmiljøene der det er behov for dette i en autoriseringssituasjon på ukjent grunnlag.

Det er igangsatt arbeid på europeisk nivå for en standard for «opticians».

Språkkrav

God språklig kunnskap kan være forskjellen på liv og død for en pasient. Per i dag ligger hovedansvaret for språklig forståelse på arbeidsgiver og den enkelte selv, hvis søkeren kommer fra EU/EØS-området. I høringen om ny autorisasjonsordning for helsepersonell utdannet utenfor EØS, som ble besvart februar 2015, var det mange fornuftige betraktninger relatert til språkkrav. Norges Optikerforbund mener det vil fremme pasientsikkerheten at liknende krav også fremmes for søkere innenfor EU/EØS-området som ikke behersker norsk eller kan gjøre seg forstått på nordiske språk (svensk og dansk).

Varsling – direktivets artikkel 56a

Norges Optikerforbund mener det er formålstjenlig å innlemme alle helsepersonellgrupper varslingsmekanismene regulert i artikkel 56a. Det er listet noen grupper særskilt, men det er ingen tungtveiende grunner til å utelate yrkesgrupper fra listene. Risikoen for pasientene er tilstede, uansett hvor i helsetjenesten en møter en person som ikke er skikket til å utøve et helseyrke en er frattatt en autorisasjon eller lisens for å utøve. Ser vi for eksempel til England, er det betydelig mer åpenhet rundt samfunnets reaksjoner mot helsepersonell som ikke følger faglige standarder som forventet. En burde forvente at helsepersonell som mister autorisasjon i ett land, også burde miste rettigheter som helsepersonell i andre land.

Vennlig hilsen

Hans Torvald Haugo
Generalsekretær
Norges Optikerforbund